

Интервју: Педи Ешдаун, високи представник у БиХ: “Напуштамо Дејтон, улазимо у Брисел!”

Ешдаун: БиХ неће бити црна рупа Балкана

*Савјет за имплементацију мира похвалио Терзића * Могуће је да се Министарство безбједности преобрати у министарство полиције
* Преговори могу почети до половине децембра*

Реформа полиције у БиХ могла би се убрзати ако финансијска конструкција државе буде допуштала ту могућност. У разговору за “Дневни аваз” високи представник Педи Ешдаун појашњава да рок за спровођење реформе полиције није случајно прецизиран на пет година.

– Имали смо на уму финансијске способности државе. Како сада ствари стоје, она не би могла поднијети да реформа полиције траје краће. Но, ако се увођењем ПДВ-а повећа прилив средстава у буџет, и буде спремности, реформа се може и убрзати – поручује високи представник.

Потенцијални напредак

Дневни аваз: Са Ешдауном смо разговарали након сједнице Савјета за имплементацију мира.

Педи Ешдаун: Осврнули смо се на догађаје у последњих седам дана. Похваљен је потенцијални напредак који је направљен у реформи полиције. Очекујем да ће парламенти државе и Федерације, те Савјет министара прихватити споразум о реформи полиције, као и да ће ускоро бити усвојен и закон о Јавном РТВ сервису. Вјерујем да ће ове препреке бити ускоро превладане и због тога мислим да је прилика коју је БиХ недавно изгубила

сада поново ту – каже Ешдаун.

Дневни Аваз: Има ли ту неко „али“?

Педи Ешдаун: Има! Усвајање закона и одлука је једно, а њихово спровођење нешто сасвим друго. Савјет за имплементацију мира је био врло јасан: држава добија полицијске компетенције у ексклузивној надлежности, државно министарство полиције јесте то које доноси све стратешке и политичке одлуке, док се на локалном нивоу спроводе оперативне активности. Тамо гдје буде требало, у три случаја, рецимо, међуентитетска линија ће бити пређена. Европска унија ће, уз подршку САД, али и других земаља Савјета пратити реформу полиције. Њу ће спроводити експерти у дирекцији која ће бити конституисана посебно за то.

Дневни аваз: Споменули сте државно министарство полиције. То министарство ће бити конституисано?

Педи Ешдаун: Оно већ постоји, то је Министарство безбједности. Оно се можда може преименовати, али се може правити и министарство унутрашњих послова. То питање је остало без одговора. Могуће је да се Министарство безбједности преобрати у министарство полиције.

Дневни аваз: Колико ће бити области? Нема више 9+1?

Педи Ешдаун: Дирекција ће морати одговорити на то питање. За сада нема другог приједлога осим 9+1.

Сигурна будућност

Дневни аваз: Осим полиције, шта је занимљиво са Савјета за имплементацију мира?

Педи Ешдаун: Разговарано је о 10. годишњици Дејтона, транзицији ОХР-а... То је питање било скинуто с дневног реда, али је сада поново ту. Премијеру Аднану Терзићу честитано је на учинку. Он је особа на коју се можемо ослонити и то је

добра ствар. БиХ неће заостајати за својим сусједима, неће бити црна рупа Балкана. Будућност ове земље је сигурна и на путу смо да почнемо процес за остварење свега оно што су људи жељели: боље плате, нова радна мјеста, безвизни режим, боље услуге...

Дневни аваз: Када би преговори, онда, могли почети?

Педи Ешдаун: То ће одлучити Европска комисија. Процјењујем да би, ако све буде ишло како се надамо, они могли почети до половине децембра.

Дневни аваз: Како одговарате на критике које се појављују на Споразум о реформи полиције?

Педи Ешдаун: Већ сам навикао на критике људи који тврде да мој посао могу радити боље од мене.

Моћан инструмент

Дневни аваз: Ипак, које су гаранције да опет нећемо имати ситуацију попут оне од прије неколико дана?

Педи Ешдаун: Европска комисија надзираће процес спровођења реформе. Ако ње не буде, зауставља се процес интеграција. Да будем једноставнији, зауставља се бољи живот који ће људи већ почети осјећати. То је врло моћан инструмент. Европска комисија ће, као и мој наследник, дјеловати као полицајци и надзирати процес реформи. Ако се она из било којег разлога блокира, блокираће се и процес стабилизације и придруживања. Санкције за оне који буду одговорни за то биће драконске. Исто тако, овај процес неће се моћи вратити на почетак, а да кривци за то на својој кожи не искусе оштре казне. Ми јесмо прешли велику раскрсницу, али посао нас тек чека. Напуштамо Дејтон, улазимо у Брисел. Огромне промјене тек предстоје. У оквиру европских интеграција предстоји нам питање промјене Устава, можемо почети тражити безвизни режим, кренути

у процес изградње снажних функционалних државних установа.

Ако се не промијени, СДС ће умријети

Ешдаун: Јасан избор

Педи Ешдаун: СДС има јасан избор, као и остале националистичке странке – или ће се реформисати или ће умријети. Треба показати да је определијелена и активна у сарадњи с Хагом, на реформи полиције... Тада ће почети процес реформе те странке која мора показати да је нова странка, а не партија која слиједи идеје Радована Караџића.

Јако ми је занимљиво било пратити како се националистичке странке преобликују на Балкану и како постају дио проевропских народних странака десно од центра. То је, на примјер, урадио Санадер с ХДЗ-ом. СДС, СДА и ХДЗ треба питати да ли су спремне урадити такву промјену. СДС до сада није хтио ни чути за то, и ако се тако настави, умријеће. Али не од руке високог представника, већ ће их бирачи казнити. Док СДС не промијени стање због којег сам морао дјеловати, њихов рачун ће остати блокиран. Док се не прекине дотурање њиховог новца особама оптуженим за ратне злочине, рачуни ће бити блокирани.

СДА и ХДЗ

Педи Ешдаун: Сулејман Тихић недавно је казао да од СДА жели направити модерну европску народну странку. Сада требају дјела која ће ту жељу истински пратити. Питање је сада да ли је најновији развој догађаја када је избор Човића у питању и преписка коју имају са ЕПП-ом шанса ХДЗ-а за нови почетак и добивање имиџа реформске европске странке.

Нисам се састао са Човићем

Педи Ешдаун: До сада се нисам састао са Човићем иако је предсједник ХДЗ-а. Није било разлога да се састајем са њим. Ако буде потребно, можда се и видим с њим, иако чињеница да сам га смијенио и да ће му у уторак почети суђење не помаже евентуалној организацији неког нашег сусрета. Но, ако буде требало, састаћу се с њим. До сада није било потребе.

Сарадња с Трибуналом

Ешдаун: Побољшана сарадња

Педи Ешдаун: Иако је оцјена сарадње са Судом у рукама Карле дел Понте, могу рећи да се ситуација с тим у вези добрано промијенила у односу на прије годину дана. Између осталог, то је и због санкција које сам изрекао крајем прошле године, али и других ствари, посебно промјене расположења јавног мнијења. Сада имамо побољшану сарадњу. Караџић и Младић су изоловани, дотоци новца према њима су озбиљно угрожени... Када сам посљедњи пут разговарао с Карлом дел Понте, дошло је, коначно, до значајног побољшања сарадње. Али, желим јасно да кажем да ово питање није закључено док се Караџић и Младић не нађу у Хагу. Што прије, то боље. Када се то оконча, БиХ ће ући у НАТО и ЕУ. Зато, хајде да то завршимо што је прије могуће.

Држава ће плаћати полицију од октобра 2006.?

Дневни аваз: Када би држава могла почети плаћати полицију?

Педи Ешдаун: Надам се да би то могло бити већ након октобра наредне године. Тада би могле почети активности на прављењу буџетске ставке о томе.